

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 3.
 A szerkesztőség kóriratok visszaszedésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

Az urnák előtt.

Három helyen, három évre fogják Nagyvárad polgárai eldönteni a város sorsát három esztendőre.

Fontos, jelentőségteljes nap a mai.

A jövő egyre nehezebb feladatok elé állítja Nagyvárad város törvényhatósági bizottságát. A kor sürgetőleg kopogtat igényeivel a közgyűlés ajtáin, ellenben a polgároknak nemcsak ajtáin kopogtat, hanem már benn is ül házaikban a terhek elviselhetlensége s a csaknem leküzdhetlen drágaság.

Azok fogják e két ellentétes irányt összeegyeztetni, akiket ma megválasztunk. Olyanokat kell tehát megválasztanunk, akik ismerik e város szükségleteit, de ismerik a teherviselő képességet is s nem fogják a törvényhatóságot elviselhetlen és haszontalan terhek megszavazásával a polgárok ostorává tenni, de nem fognak egy elkerülhellen és közérdekű reform megvalósításától sem elzárkózni.

Erre csak azok képesek, akik a város érdekeit igazán szívéből viselik és akik valóban Nagyvárad polgárságát, nem pedig egyes zárt vagy éppen titkos klikkeket képviselnek.

Pártok vonulnak fel ma az urna elé, az ősi megkülönböztetés szerint 48-asok és 67-esek. Pedig a város politikája sem 48-as, sem 67-es nem lehet, hanem annak kizárólag közérdekből kiindulónak kell lennie s akiket beválasztunk a törvényhatóságba, azoknál kizárólag azt kell tekinteni, hogy a város polgárságának igazi képviselői lesznek-e?

Sajnálattal kell konstatálnunk, hogy ezt az elvet egyik pártliszta sem vitte keresztül következetesen. Mindenik eltért ugyan a kizárólagos és merev pártrendszertől, amennyiben mindenik tért engedett olyan férfiaknak is, akik az illető párt kereteibe nem tartoznak. Ez azonban olyan csekély mérvben történt, hogy a város jövőjét sem az egyik, sem a másik párt lisztájának még mindig meglehetősen exkluzív színezetében biztosítva nem látjuk.

Méltatlanságokat is látunk a két pártlisztában. A munkapárt olaszli lisztája tüntetőleg mellőzött olyan érdemes váradoszli polgárokat, akik részben már eddig is városatyák voltak, részben köz-

érdek, hogy azzá legyenek. A munkapárt újvárosi lisztája pedig olyan, mintha Újvároson más épület sem állana, mint a szabadkőműves páholynak a temető árka melletti pagodája. Ugyancsak Újvároson a függetlenségi párt végtelenül sajnálatos utra lépett, mikor kimondott szociáldemokrata jelölttel akar csatát nyerni. Nem tudják azt, hogy a háromszinű lobogónak nincs esküdtebb ellensége, mint a vörös zászló és a 48-as hazafiságot nem Bécs fogja elpusztítani, ha valamikor lehanyatlak, hanem a nemzetközi szélhámosság, a forradalmi nemzetgyilkolás?

Nagyvárad öntudatos polgárságának helyre kell hoznia azt a hibát, ami a pártlisztákba belecsuszott. Független és megbízható városatyák kellene nekünk.

Máskor is úgy szokott történni, hogy a polgárság óhajta átöröki a pártkereteket és érvényt szerez magának. A polgárság akaratát különböző irányok szerint igyekeznek ilyenkor befolyásolni, azért arra kell figyelnie a polgárságnak, hogy honnét is fúj a szél? Itt is, ahol a személyeket válogatják ki, a közérdeknek kell, hogy a legfőbb irányító legyen.

Még csak egyet. Ha győzni akarunk, akkor nem kell otthon a suton ülnünk és sopánkodnunk, hanem meg kell hoznunk azt a csekély áldozatot, hogy elmegyünk leszavazni. Csatát nyerni nem lehet ágyban henyelő katonákkal. A mai nap pedig ütközet napja. Aki tehát nem érzi magát rokkantnak, álljon ki és érvényesítsa akaratát. Közérdekről, a város érdekéről, mindnyájunk érdekéről van szó.

Interpelláció a Friedjung-pör miatt.

Banjamin János horvát képviselő néhány nap előtt interpellációt jegyzett be a Friedjung-pör miatt a honvédelmi miniszterhez. Az interpelláció lényege a következő:

Van-e tudomása a honvédelmi miniszternek, hogy Vasztics belgrádi hírlapíró, aki gróf Forgách János belgrádi osztrák-magyar követ tudtával és beleegyezésével ártotta bele magát a Friedjung-pörbe, állandó érintkezésben volt Svitácz Rumislav 16. gyalogezredbeli századosal, aki viszont a zágrábi hadtestparancsnokság tudtával érintkezett Vaszticsal. Az interpelláló kérdezi a honvédelmi minisztert, vajjon a zágrábi hadtestparancsnok saját kezdeményezésére, avagy magasabb utasításra érintkezett-e Vaszticsal?

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 3.

Návay Lajos alelnök az ülést negyed 11 órakor megnyitja. A jegyzőkönyvet kivétel nélkül hitelesítik.

Teleky Kristóf a VI. birói bizottság előadója jelent, hogy Vadász Lipót madatumát megvizsgálta és azt rendben találta.

Szász Károly jegyző jelent, hogy az interpellációs könyvté Benjamin János jegyzett be interpellációt.

Következett az

indemnítási törvényjavaslat

tárgyalása.

Eitner Zsigmond első sorban Széll Kálmán beszédével foglalkozik. Nem helyesli az állami bevételeknek oly nemű fokozását, mely a vasuti tarifa felemelését jelentené. Mert — ugymond — az utasoknak 60 százaléka szabadjeggyel utazik, ezek pedig a vagyonos osztályhoz tartoznak. Kifogásolja a szeszmonopolium behozatalát, mert ezt is a szegény ember érezné meg. Helyesnek tartja azonban a progresszív adó behozatalát, mert az adózó meg a kormány abban szokot az eszközöket látja, melyekkel az országot fölvirágoztathatnák. A dohányárak felemelése is a szegény emberek zsebére irányulna.

Podmaniczky Endre báró: A dohány lukszus.

Eitner Zsigmond: Rátér az indemnítási törvényjavaslata és kijelenti, hogy nem fogadja el. Támadja Perczelt és az aktori álláspontokat.

Mikosevics Kanut: Éljen Perczell!

Batthyány Pál gróf: Már megint a közjegyző?

Mikosevics Kanut: Tintatartó vitézek!

Felkiáltások: (Baloldalon.) Nem szégyeljük! (Nagy zaj.)

Elnök (Csenget): Kérem a baloldalt, viselkedjék nyugodtan.

Eitner Zsigmond foglalkozik Láng Lajos delegációs elnök beszédével, melyet egy ősz politikus felkinálkozásának nevez.

Miskóczy Imre: Ön is azt csinálta. Sárga tintatartót dobált fekete tintával. (Nagy derűltetés.)

Eitner Zsigmond: Ugy látszik, hogy a közbeszóló nem ismeri az eseményeket. Különböző tudhatnák, hogy én voltam az egyetlen, aki ellen a vádat megszüntették. Nyíltan kiállnék, ha hibás lettem volna. (Helyeslés.) A bankjavaslatról megemlíti, hogy majd annak idején alkalma lesz bemutatni az országra való káros voltát. A javaslatot nem fogadja el. (Éljenezés.)

Gedeon Aladár bizalmi kérdésnek tekinti a javaslatot és azért nem fogadja el. A kormány a leghihetlenebb módon negligálja a

Haas Fülöp és Fiai

Nagyvárad cs. és kir. szab. szőnyeg és
 butorszövet gyárosok,

magyar királyi udvari szállítók

Rákóczi-ut, Rimanóczy-palota.

Az őszi idény megérkezésével a t. c. közönség szíves figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszövetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, storok.

Valódi keleti szőnyegek, perzsa, indus és smyrna minőségben

igen jutányos áron. Nagy választékban raktárunkon a „Haas“-féle Agra és csomózott szőnyegek legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gyapjutakarókban, lópokróokban nagy raktár.

Szabott árak.

nemzeti érzést. A hadseregben a legnagyobb bűn a nemzeti érzés. Ismer egy tábornokot, akit huszonnégy óra alatt nyugdíjba küldtek, azért, mert nem játszotta el a Gotterhaltét. (Mozgás.) A Habsburgok egyedül a magyaroknak köszönhetik létezésüket. (Ugy van.) Rámutat arra, milyen mostohán bánik a nemzet az agg honvédekkel.

Fráter Lóránt: A darabont főispánok ma is csokoládét esznek. (Zajos tetszés és derűtlenség.)

Gedeon Aladár: Sürgeti a vármegyei tisztviselők státus rendezését és tiltakozik a közigazgatás államosítása ellen. (Helyeslés.) A koalíciós kormány 10 milliót fordított a telepítésekre, ez a kormány pedig semmit.

Batthyány Pál gróf: Csatahajókra van pénz.

Gedeon Aladár: Kijelenti, hogy nem fogadja el a javaslatot.

Tüdős János azt mondja, hogy a népnek nem indemnitásra, hanem céltudatos politikára van szüksége. (Igaz! Ugy van!) Olyan kormányra, amely az ország szükségleteinek megfelelő törvényt képes megalkotni és kellő időben életbeléptetni, szüksége van. A kormány lelkiismeretlenségét bizonyítja az is, hogy 28 hónapon át akar egy és ugyanannak a költségvetésnek alapján kormányozni. (Zajos helyeslés.)

Ha a közigazgatási tisztviselők fizetésjavítását kérik...

Batthyány Tivadar gróf: Egész jogosan!

Tüdős János: akkor mindig az a válasz, hogy nincs pénz. (Ugy van!) De csatahajókra és katonaságra van pénz. A javaslatot nem fogadja el.

A jegyző felszólítja **Somsich Tihamér** grótot, (kiáltások a baloldalon: Szünetet kérünk!)

Podmaniczky Endre báró: Ne kiabáljanak! Üljenek csendben!

Batthyány Tivadar gróf: Hallgassanak! Maga az utolsó, aki rendre utasíthat.

Enök felszólítja **Somsichot**, hogy kezdje meg a beszédet.

Somsich Tihamér gróf röviden megindokolja a bizalmatlanságot. A javaslatot nem fogadja el.

Székely Ferenc igazságügyminiszter beteszti a bíróságok és ügyészségek tagjainak az igazságügyminisztériumba való alkalmazásával való javaslatot.

Most az elnök szünetet rendelt.

Szünet után **Lukács László** pénzügyminiszter válaszolt **Polónyi Géza** interpellációjára az 560 millió kölcsön tárgyában.

Válaszában kijelenti, hogy **Polónyi** vádjai egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak. A kormány minden tekintetben korrektül járt el a kölcsön megszerzése körül.

A miniszter válaszára **Polónyi** hosszabb beszédet mondott, melyet a Ház folytonos közbeszólásokkal zavart meg.

Az **elnök** az ülést 3 órakor bezárta.

Berzeviczy a párhuzamos ülésekről.

Az **Alkotmány** azt közölte, hogy a kormány az indemnitás és a bankjavaslatok elintézésére a párhuzamos üléseket fogja indítványozni.

Gróf Batthyány Pál a függetlenségi és 48-as párt tagja kérdést intézett e tekintetben **Berzeviczy Albert** képviselőházi elnökhöz.

Berzeviczy Albert kijelentette, hogy neki arról, hogy a kormány házszabályrevíziót tervezne, nincs tudomása, az a hír pedig, hogy a kormány a párhuzamos ülések tartását indítványozta volna, nem felel meg a valóságnak.

A mai városatyaválasztások.

Ma zajlik le Nagyvárad város mindhárom választó kerületében a városatyák választása. Már régen nem volt ilyen zajos a városatyaválasztás városunkban, mint amilyenek a mai ígérkeznek. Hetek óta óriási korteskedés folyik a város minden részén s ezt a mozgalmat csak fokozta az, hogy a hivatalos jelöltekkel sem a munkapárt, sem a függetlenségi egy része nincsen megelégedve, aminek az lesz a következménye, hogy a kibocsátott jelölők listákon sok változtatás lesz.

Olasziban a hivatalos jelöltek a következők:

a **munkapárt** jelöltjei: Dr. Baróthy Pál, Buttyka Lajos, Csák Máté, Frankó Endre, Kacziány Károly, dr. Konrád Márk, dr. Medvigy Gábor, dr. Molnár Imre, Papp Miklós, Popper József, Stark Gyula, Siket Traján, dr. Thury Kálmán, Weisz Mór,

a **függetlenségi** párt jelöltjei: Tabéry Ármán, Székely Sándor, dr. Molnár Imre, Sztarill Ferenc, dr. Sebő Mihály, Papp János építész, dr. Pácz Sándor, Szabó Károly, dr. Zsigmond Andor, Lukács Géza nyug. ezredes, Kortsmáros László, Kiss Dávid, dr. Déri Ferenc és Déry János.

De a hivatalos listákon kívül még egész sereg különböző lista forog a választók között.

Az egyik ilyen, nagy körtekintéssel összeállított lista a következő:

Baróthy Pál kir. ügyész, Buttyka Lajos vasuti állomásfőnök, dr. Pácz Sándor gymn. tanár, Frankó Endre ügyvéd, dr. Konrád Márk ig. főorvos, dr. Medvigy Gábor ügyvéd, dr. Molnár Imre jogtanár, Székely Sándor főszámvevő, Papp Miklós pénzügyigazgató, Sztarill Ferenc építész, Siket Traján postaigazgató, Stark Gyula ig. tanító, id. Kacziány Károly magánzó, dr. Thury Kálmán ügyvéd.

Az olasz polgárok nagy tömege, különösen a Réten, **Imrik S. Zoltán** plébánost óhajtáná a törvényhatóságba beválasztani s így bizonyára sok hivatalos listára is be kerül **Imrik S. Zoltán** neve. Különben már két lista is forog közökézen, amelybe **Imrik S. Zoltán** plébános neve fel van véve. Ez a következő:

dr. Rácz Sándor, Papp Miklós, dr. Molnár Imre, Papp János, Tabéry Ármán, Vicsay István, **Imrik S. Zoltán**, Sztarill Ferenc, Kortsmáros László, Lukács Géza, Székely Sándor főszámvevő, dr. Zsigmond Andor, Balogh János bádogos, Stark Gyula.

A demokrata párt pedig a következő lista mellett agitál Olasziban:

dr. Fráter Pál ügyvéd, Tabéry Ármán vizsábályozási igazgató, Székely Sándor káptalani főszámvevő, Láng József könyvkereskedő és nyomdatulajdonos, Sztarill Ferenc építész, Szabó Károly asztalosmester, Balogh János bádogosmester, Horváth István képezdei tanár, Vicsay István lakatosmester, dr. Pácz Sándor prem. kanonok, főgimn.

tanár, dr. Molnár Imre jogtanár, Lukács Géza ny. honvédezered, szőlőbirtokos. Kiss Dávid trafikos, Déry János kereskedő.

Ujvároson

a hivatalos jelöltek a következők:

a **munkapárt** jelöltjei: Fényes Manó, dr. Grósz Menyhért, Kepes L. Miklós, Kovács Kálmán, Laszky Ármán, dr. Mártonffy Marcel, Materny Imre, dr. Rezső Mór, Sulyok István, Vechslér Adolf, Weintraub Mór, dr. Zigre Miklós;

a **függetlenségi** párt jelöltjei: dr. Adorján Emil, Bertsey György, Czeglédi Jeremiás, Cser János, Kelen Béla, Pásztor Ede, dr. Rozvány Jenő, Schwartz Izidor, Sulyok István, Weisz Károly, Weisz Lajos, Zboray Gyula.

Hogy a polgárság ebben a kerületben is elégedetlen a hivatalos jelölésekkel, igazolják az utóbbi napokban tartott összejövetelek, amelyek nem a pártok tartottak.

A hivatalos listákon kívül olyan 48-as listák is vannak forgalomban, amelyekből dr. Rozvány Jenő szociálistát kihagyták s Kovács Kálmánt és Fényes Manót vették be.

Egy másik lista úgy van összeállítva, hogy Sinka László, Mandel Géza és Lebovics Rudolf van felvéve, Zboray Gyula, Pásztor Ede és Weisz Károly helyett.

A kispolgárok listájába pedig dr. Perczel Adolfot, dr. Fehér Márton, Leitner Ferencet, Lédig Árpádot, Urán Mihályt, Lebovics Rudolfot, Sinka Lászlót és Kelen Bélát vették fel.

Előreláthatólag Ujvároson lesz a legnagyobb kavargás s nagyon elszánt lesz a küzdelem.

Váralja Velencén.

A **munkapárt** Fuchs Mór, Gábel Jakabot, Löwenstein Zsigmondot, Reismann Mór, dr. Tóth Ferencet, Steinbach Mór és dr. Weisz Mártont jelölte, míg

a **függetlenségi** párt jelöltjei: Fuchs Mór, Löwenstein Zsigmond, Halász Gyula, dr. Kazay Kálmán, Feldmann Izidor, Marton Manó, Horváth Endre.

Itt is nagyon zavarodott a helyzet; a hivatalos jelölteken kívül más jelöltek is vannak. Előreláthatólag a munkapárt jelöltjei kerülnek ki győztesen, de nem tisztán megy keresztül a lista, hanem két-három helyre a függetlenségi jelöltek közül kerülnek be a törvényhatóságba.

*

Az olasz kerületben a **Széchenyi téri** leányiskolában, Ujvároson a **tüszölő** laktanyában és Váralján a **sánc-utcai** községi iskolában lesz a választás; az olasz kerületben dr. **Hoványi Géza**, Ujvároson dr. **Mihelyi Lajos** és Váralján **Ullmann Izidor**, mint elnökök vezetik a választást.

Petíciók. Jármay István Kossuth-párti képviselő mandátuma ellen beadott petíció tárgyában a Kuria második választási tanácsa ma hirdette ki az ítéletet. A kuria a petíciót elutasította és a költségek megtérítésére a petícionálókat kötelezte. A költségek 22 ezer koronát tettek ki.

A Kuria második választási tanácsához a szegedi ítélőtábla már áttette az iratokat **Jániga János** megpetícionált mandátum dolgában. A tárgyalás folytatását jövő év április 26-ára tűzték ki.

Csak még karácsonyig!

Rendkívül leszállított árak: Üzlet áthelyezés miatt (Szalárdi-utca 9 re) a még raktáron levő mellfűzők és fűzővédők beszerzési áron alól lesznek kiárusítva.

Próba küldemények bárhova!

Arjegyzék ingyen és bérmentve!

Rosenzweig Rózánál RÁKÓCZI-UT 3. szám.

Felborult vonat.

Szétrombolt pályatest.

Tegnap délután nagy feltűnést keltett, hogy a Kolozsvár felől jövő gyorsvonat, melynek 4 órákor kellett volna beérkeznie még 6 órákor sem jött be. A városban mindenféle nagy katasztrófáról beszéltek. A pályaudvarra végre megjött az első megnyugtató hír, hogy emberéletben kár nem történt s a vonat 5 órai késéssel meg fog érkezni.

A vasuti szerencsétlenségről tudósításunk a következő:

Tegnap délután Kolozsvárról megrakodva indult el az 561-es számú tehervonat. A vonat oly súlyosan volt megterhelve, hogy a rendes vontatógépen kívül még egy pótgépet is csatoltak. A vonat 3 órákor érkezett az élesdi pályaudvarra, ahol pár percig kellett vesztegelnie.

Elindulás után, mikor már kellő sebességgel haladt a vonat, egyszerre az egész gép és pótgép dőlni kezdett s pár pillanat alatt az egész vonat kifordult a sinek közül.

A kiboruláskor nagy pánik tört ki a személyzetben. Szerencse volt, hogy a dőlés nem egyszerre történt és így a személyzetnek volt annyi ideje, hogy a vonatról leugráhassanak. Legkritikusabb helyzete volt a két gépésznek és fűtőnek, ezek azonban mikor a sinek felváltását látták leugráháltak és oly messze estek a pálya mellől, hogy az utánuk zuhanó kocsik semmi kárt sem tettek bennük.

A gépek után kidőlt minden kocsi. A gépek nagyon megsérültek, a kocsik legnagyobb része összetört. Egyes kocsik annyira összezúzódtak, hogy azokat ki sem lehet javítani, darabokban hever a pályán. Az egész pályát a tehervonat roncsai fedik. A pályán, ahol a vonat kidőlt, a sinek mindenütt föl vannak tépve, egyes részek darabokra törve.

A pálya mellett halad el közvetlenül a Rimanóczy féle iparvasut. A kidőlt vonat az iparvasutat annyira megrongálta, hogy ez sem használható.

A vonat kidőlése annyival hátrányosabb, mert épen fővonalon történt és az egész pályát járhatatlanná tette.

A megsérült vonalon a közlekedés megszakadt. A legelső vonat, melynek keresztül kellett volna haladni a pályaudvaron 3 óra 38 perckor érkezett Kolozsvár felől és ez a gyorsvonat volt. A megrongált pályatest előtt a vonat nyílt pályán megállott. Az utasok mikor megtudták, hogy a közlekedés egyelőre beláthatatlan időre fel van függesztve zuglódni kezdtek, de később beletörődtek sorukba.

A szerencsétlenségről távirati úton értesítették a kolozsvári üzletvezetőséget, ahonnan külön vonattal mérnökök és szakmunkások érkeztek a pályatesthez. Az oda érkezett munkások azonnal hozzáfogtak a pályatest kijavításához, azonban a teljes rendezésre csak pár nap múlva lesz kilátás.

Élesdi munkatársunk a szerencsétlenség után azonnal kiment a helyszínére s az esetről a következőket telefonálta:

Az 561. sz. két gép által vontatott tehervonat Kolozsvár felől jövet az élesdi pályaudvar főbejárójánál felborult. A szerencsétlenség közvetlen a váltó felett történt.

Az első gép még átment a váltón, a szer-

kocsijával együtt, mikor a második gép alatt a váltó átfordult és a gép az első szerkocsiját letéve helytelen vágányra rántotta az egész vonat. A második gép szerkocsija szintén leszakadt. Erre ráfutott a gép után következő podgyászokocsiból nagy torlódás keletkezett s az egész vonat kiborult.

Félelmetes látvány volt a kiborult vonat. A pálya mellett a földbe furódva prűszkolt a gép, míg mögötte felfordulva, roncsokban heverték a kocsik.

A szerencsétlenség hírére Boér mérnök ment ki és megkezdte a vizsgálat, valamint a javítási munkálatokat. A Kolozsvárról érkezett segítséggel a vonat roncsait emelő gépekkel borították le a pályáról.

Nagyváradról külön gyorsvonat ment ki Élesdre és a megrekedt utasokkal 6 órákor utnak indult. A közlekedés a pálya kijavításáig csakis átszállással eszközölhető.

Az eddigi vizsgálat annyit állapított meg, hogy az átfordult váltó öre Mészáros József nevű munkás volt, míg a ténylegylelő teendőt Györfi teljesítette.

A személyzetből mindössze Kottán Imre, az első gép fűtője sérült meg jelentéktelenül. Kottán ugyanis, mikor a borulás történt, a gépet meg akarta állítani s ekkor karját kifiamította.

A vizsgálat tovább folyik annak megállapítása végett, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

Eltérés a két bankjavaslat közt. Az osztrák keresztényszocialisták lapja, a Reichspost hosszabb cikket közöl arról, hogy ellentét van az osztrák Reichsrathban és a magyar képviselőházban benyújtott bankjavaslatok között. Az osztrák törvényjavaslat indokolása magyarázva a javaslat szövegét, kimondja, hogy egyedül és kizárólag a jegybankra van bízva annak megállapítása, hogy a készfizetések mikor vehetők fel.

Ezzel szemben a magyar törvényjavaslat indokolása azt mondja, hogy a két kormány-nak a bankszabadságon 111-ik szakaszában fenntartott az a joga, hogy a készfizetések elrendelését a bank kezdeményező javaslatára nélkül is indítványozhatja a parlamenteknek, most is fennáll. Ez az utóbbi szöveg természetesen kedvezőlenebb az osztrák álláspontra nézve, mint az előbbi és ezért a keresztényszocialista párt most elhatározta, hogy nyilatkozatra fogja felszólítani az osztrák kormányt arra nézve, hogy melyik szöveg tünteti fel a helyes megengedést.

A vízmesterek kérelme. Mocsáry Sándor országgyűlési képviselő ma átnyújtotta Berzeviczy Albert képviselőházi elnöknek a magyarországi okleveles vízmesterek és királyi folyamfelügyelők országos szövetségének memorandumát és kérte, hogy a képviselőház elnöke azt a kérvényi bizottsághoz juttassa. A szövetség küldöttsége azután Mocsáry Sándor országgyűlési képviselő és Baradlei Dencsó János szövetségi elnök vezetésével Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszternél tiszeltgett, akinek szintén átnyújtották a memorandumot, amelyben végzett iskoláiknak és szaktudásuknak megfelelő rangsorozásuk meghatározását kéri. A miniszter jóindulattal fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy az ügyet tanulmányozni fogja s a memorandumban foglalt kérést, amennyiben az törvényes akadályba nem ütközik, lehetőleg méltányolni fogja. A küldöttség azután Kazy József földmívelésügyi államtitkárnál is tiszeltgett.

UJDONSÁGOK.

* **Takács Menyhért Nagyváradon.** Takács Menyhért dr. jászóvári prépost tegnap este 7 órákor Nagyváradra érkezett. A prépost fogadására Novotny S. Alfonz igazgató ment ki a pályaudvarra. A prelátus több napot fog Nagyváradon időzni, mely alatt a főgimnáziumot is meglátogatja osztályonként.

* **Vetítő est.** Kedden, f. hó 6-án a Kath. Kör vetítő estélyeinek sorozatán a csillagászat kerül ismertetésre, melyet Bertram Brunó premontrai rendű tanár fog bemutatni.

* **Oltáregyesületi ájtatosság.** A nagyváradai Oltáregyesület decemberi első ájtatosságát ma a Szent László-templomban tartja. Az ájtatosság sorrendje a következő: Reggel 7 órákor Szentségkitétel, mise közös áldozással; 9 órákor szent beszéd, nagy mise, 11 órákor csendes mise, d. u. 3 órákor vecsernye, 5 órákor szent beszéd, litánia és Szentségbetétel.

* **Kossuth Ferenc beteg.** Kossuth Ferenc, ki még tegnap este a pénzügyi bizottság ülésén részt vett, az éjjel rosszul lett s ma ágyban fekszik. Régi csuszos lájaldalmi ujultak ki, úgy, hogy pár napig kénytelen lesz szobájában maradni.

* **Az ügyvédi kamara köréből.** A nagyváradai ügyvédi kamara Marton Ferenc ügyvédet, Sarkad székhellyel az ügyvédek névjegyzékéből törölte.

* **Mártonffy Márton kitüntetése.** Király Ófelsége Mártonffy Márton udvari tanácsos, iparoktatási főigazgatónak, nyugalomba vonulása alkalmával, sok évi működése alatt kifejtett buzgó és eredményes munkássága elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

* **Pályázat ösztöndíjra.** Az Alapy-féle ösztöndíjaknak az 1910—11. tanév kezdetétől betöltendő a nagyváradai latin szert. káptalan adományozásához tartozó két 420 koronás állomás. A kérvények a nagyváradai latinszertartású káptalanhoz nyújtandók be, az 1911 február 15-ig.

* **A Szent László-tér rendezése.** A kereskedelmi miniszter tegnap leiratban értesítette Nagyvárad városát, hogy a Szent László-tér rendezésére vonatkozó kiírási műveletet a szállítási szabályzatnak megfelelően egybeállították találat s a jóváhagyással jellátva küldte vissza. Most már tehát ki lehet írni a tér rendezési munkálataira az árlejtést, akként, hogy a tavasz beköszöntével megkezdhetik a munkálatokat. A tél folyamán az új csatornák feletti földréteg is kellőleg megülepszik.

* **Csongrád község** husz tagu küldöttsége tiszeltgett ma Faragó Antal és Fekete Márton országgyűlési képviselők vezetésével Khuen-Hederváry Károly gróf miniszterelnök-nél, akit arra kért, hogy mozdítsa elő a községnek azt a törekvését, hogy rendezett tanácsu várossá alakulhasson át. A miniszterelnök kijelentette, hogy amennyiben különösebb pénzügyi akadálya nincs ennek, a kérést teljesíteni fogja.

Elegáns blousok,

aljak, pongyolák női és leányka kabátok, gyermekruha különlegességek, tekintettel

a karácsonyi és újévi ünnepekre

leszállított, olcsó árban csakis **Hevesi**

Nagyvárad

Zöldfa-utcán szerezhetők be.

„Párisi nagy áruházában“

■ Kifűnő reklám szöveg aljak már 175-től. ■

Szolid kiszolgálás!

Rendkívül olcsó árak!

* A főgimnáziumi kongregáció ünnepe.
A premontrai rend nagyváradi főgimnáziumában fennálló *Mária Egyesület* december 8-án, délelőtt 11 órakor, az intézet dísztermében, Sz. Mária tiszteletére, az egyesület céljaira ünnepélyt rendez. Belépti-díj 1 korona. Meghívók és jegyek kaphatók Láng József könyvkereskedésében és a pénztárnál.

Délelőtt fél 9 órakor ünnepélyes szent mise. Mondja Novotny S. Alfouz, főgimnáziumi igazgató, melyet követni fog az ünnepély.

Az ünnepély műsora a következő:

1. Pápai Himnusz. Eneki a főgimnázium vegyes kara Kovács S. Kandid, premontrai tanár vezetésével.

2. Ünnepi beszéd. Tartja: Szilágyi Dózsa, premontrai tanár.

3. Boszu. Krüger Aladár dr. tól. Szavalja: Kanta Jenő IV. B. o. t.

4. Ó Aldott Szűz Anya. Eneki a főgimnázium vegyes kara.

5. Előítéletek, előadás. Tartja Csnór Lajos, VII. o. t.

6. Resch Mihály: Ave Maria. Eneki Zajgha Réla, VII. o. t. Kisérik: I. hegedűn Bócz Aurél VIII. és Tapfer Sándor VII.; II. hegedűn Otömösi Sándor VI.; III. hegedűn Hlatky Endre VI. és Rimánóczy László VI. B.; IV. hegedűn Buzás József V. és Papp Károly III. A.; harmóniumon Herbály István VII. osztályú tanulók és zongorán Resch Mihály, zenetanár.

7. Egy történelmi hazugság, előadás. Tartja: Bartha Gyula VI. o. t.

8. Hozzáad fohászkodunk. Eneki a főgimnázium vegyes kara.

* Az ifjúsági lövész tanfolyamok.
Az ifjúsági lövész tanfolyamok szervezésére kiküldött bizottság megállapodásához képest a nagyváradi főgimnázium és az állami főreáliskola VII. és VIII. osztályú tanulóiból azok, akik jelentkeztek, együtt egy csoportban, a felső kereskedelmi iskola növendékei pedig külön csoportban vesznek részt a lövész tanfolyamon. A kiküldött bizottság elnöke: *Lukács Ödön* városi tanácsnok most előterjesztést tett a város tanácsához, amelyben kéri, hogy a lövész tanfolyamok résztvevőinek kiképzése céljából a hétköznapi délutánján 3 órától 5 óráig a tüzoltó laktanya nagytermét engedje át. A téli hónapokban a tanfolyamokon résztvevők itt tartják a gyakorlatokat.

* Az érmihályfalvai járási irnok ügye. *Fülöp Sándor* járási irnok pár hónappal ezelőtt érmihályfalván mint főszolgabíró letartóztatott egy *Ádám* nevű gépészt. A gépész feljelentést tett emiatt és kérte *Fülöp* megbüntetését. Később ezt a feljelentést *Ádám* visszavonta, ekkor már azonban az ügyben megindult a vizsgálat. *Fülöpöt* a fentén kívül még az is terheli, hogy *Rónai Vilmostól* négy korona pénzbüntetés helyett 8 koronát vett fel és azt magának tartotta. Az ügyre vonatkozólag a megyei főügyész tegnap tezte meg véleményes jelentését. Eszerint *Fülöp* ellen minden esetben meg kell indítani a fejelelmi eljárást, dacára annak, hogy *Ádám* visszavonta a feljelentést, mert a vármegyének fölhétlen kötelessége ellenőrizni tisztviselőt, akiket ha vádolnak, a vádakból vagy tisztázni vagy azok miatt büntetni kell. Így *Fülöp* ellen megindul a vizsgálat.

* Magánvizsgára sikerrel előkészít egy nagy gyakorlattal bíró nyugalmazott főgimnáziumi tanár. Már eddig is több tanítványt vizsgáztatott le kitűnő sikerrel. Megkeresések Bethlen-utca 1 szám alatti lakására intézendők.

* Pásztorjáték Béiben. A béli polgári iparos ifjúság műkedvelő egyesülete nagyszabású pásztorjátékokra készül. A műkedvelők eddig is szép eredményeket értek el s felbuzdulva ezen a sikeren, most nagy apparátussal kerülnek a karácsony ünnepek keretében egy új pásztorjátékkal a közönség elé vonulni.

* Terjed a vörheny. Béli tudósítónk jelenti, hogy a járásban *Békaroly*, *Sajád* és *Bélegregy* községekben a vörhenyjárványszerűleg lépett fel. A járvány oly nagy mérvben terjedt el, hogy a jegyzők az iskolák bezárását véleményezték tegnap a főszolgabírónak.

* Névváltoztatás. *Weisz Miklós* nagyváradi lakos vezeték nevét *Vargá-ra* változtatta.

* Az éneklő madarak védelme. A rendőrségre több oldalról feljelentés érkezett, hogy a hasznos madarak (pl. stiglinc, havasi pinty, kenderike, csiz stb.) léppel való befogását többen valósággal üzletszerűleg gyakorolják. A rendőrség ezután figyelmezteti a közönséget, hogy az ilyen madarak befogásától annál is inkább tartózkodjék, mert a rendőrlégénység utasítva van, hogy az ilyen madarak befogóit vagy árusítóit minden egyes esetben jelentésük be, szigorú megbüntetés végett. Csoda, hogy már erre is gondol a rendőrség.

* Körtörte a nyakát. A napokban megírtuk, hogy az élesdi erdőipar telepén megfagyva találtak egy embert. A boncolás alkalmával megállapították, hogy a hulla bár fagyott volt, de a közvetlen halál oka nyakcsigolya törés volt. Nevezetesen *Germán Péter* 22 éves brátkai ör a facusztatóba esett s erről a faindítók mit sem tudva a hatalmas tusokat tovább is csusztatták. Egy ilyen fa ütötte agyon *Germánt*, akinek haláláról csak akkor tudtak már, mikor megfagyva másnap a munkások rátaláltak.

* Székely-féle javaslati jogi vizsgák. Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak kétévvel később lehetnek önálló ügyvédek. Akik azt akarják, hogy az új törvény reájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a dr. *Dobó jogi szemináriumhoz* (Koloszvár, Bolyai-u. 3.), melynek segítségével hat hét alatt letehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kiköcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölő jegyzeteit, melyekből otthon előkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A „jogi vizsgák letétele” c. most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

Törlesztéses kölcsön!

Feltételek:

**Teljes árfolyam
5.65 annuitás.**

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad. Léway-palota,
Ezredévi emlék tér sarok.

* Szerencsétlenségek. Tegnap délelőtt az Agrár-bank pénzszekrényét szállították be, az Áldás utcai Fodor-féle házba létesített új helyiségébe a pénzszekrény helyettesítés közben megcsúszott, Kovács István napszámot a falhoz szorította. Kovács Istvánt, ki könnyebb természetű sérülést szenvedett mellette és gyomrán beszállították a biharmegyei kórházba. — Ugyancsak a biharmegyei kórházba szállították *Szöke József* 14 éves kondás fiút. Nevezett előadása szerint Ujfalu-ban volt *Krisztik Józsefnél* kondás minőségben alkalmazva, tegnap délelőtt, amint a sertés ólat tisztította, *Krisztik Józsefnek* egy 13 éves fia egy vadászfegyvert hozott ki a házból, amely egy eddig még nem állapított okból elszült s a lövés *Szöke Józsefet* bal halántékán érte, úgy hogy az 20 napon felül gyógyuló sérülést szenvedett.

* Keresik a gazdát. Temesvárott letartóztatott *Vég Károly* alias *Sziklai Benő* rovott multú egyént, akinél egy női aranyórát találtak. Amelynek holszerzésére nézve kellő felvilágosítást adni nem tudott. A rendőrség most ezután keresi az esetleges károsultat.

* Találtak egy pénztárcát némi pénztartalommal, egy óraláncra való gyűrűt és egy fehér jól kifejezett vizsla kutyát, melynek fülei és fara barna foltos. Igazolt tulajdonosaik jelentkezzenek a rendőrségen I. em. 7. sz. szobában.

Különlegességek

r ö v i d á r u k b a n .

Keztyük, fátyolok, harisnyák, shawlok és gombok kiárusítás miatt nagyon olcsón lesznek elárusítva

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x Villamos csillárt ne vásároljon, be rendezést ne készítsen, míg *Stern* nel a Bémer-téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem is vásárol nálam. Terveket díjmentesen készíték Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasalókat, Wolfram és izzó lámpákat gyári áron házhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556

GYERMEK CIPŐK, GYERMEK KALAPOK, GYERMEK HARISNYÁK ÉS GYERMEK fehérműek legjobb minőségben és : kedvező árban :

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

Ház lebontás miatt Az összes raktáron levő **Brillans, gyémánt és drágaköves ékszerek, arany és ezüst dísz tárgyak** valamint modern ezüst evőeszközök **karácsonyi és alkalmi ajándék** tárgyak mérsékelt szolid áron eladatnak Nagyváradon vevői és a t. közönség szives figyelmébe ajánlja ezen körülményt.
Tisztelettel **HOLOZSVÁRI SÁNDOR** ékszerész. Nagyvárad, Bémer-tér.

SPITZER BÉLA

női és gyermek ruha-áruhaza
Rákóczi-ut 3. sz.

Az év végeig

kedvezményes áron kapható
Felöltők,
Blousok,
Pongyolák,
Aljak,
Kosztimök,
Gyermekruhák
Szörme-árak és ruhakelmék.
Saját műtermemben a leg-
elegánsabb toilettek válal-
tatnak.

x **Lloyd kávéház** újonnan épített és fényesen berendezett téli kerthelyiségében december hó 4-én a következő pompás szórakoztató képek lesznek bemutatva: 1. Szerenád. 2. Tékéző fiú. 3. Pali bankheivatalnok. 4. Olasz sweitzi határ. 5. Bretoni András. 6. Bretoni képek. 7. Modern szoknya. 8. Egy hü pajtás. Beléptidj nincs. Előzékeny kiszolgálás. Kitűnő ételekről és italokról gondoskodva van. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri Hartstein és Örlei kávéház tulajdonosok.

Angol uri szabóság.

Az európai modern divatokkal lépést tartva, saját műhelyemben több évi külföldi tapasztalataim érvényesítve, hani és angol legjobb kelmékből raktáromon elsőrendű öltönyöket, télikabátokat stb. készítek megrendelés után.

A n. é. közönség figyelmét felhívom cégemre.
Tisztelettel

HÄBER és TÁRSA férfiszabó.

o Nagy Sándor-utca 1. szám. o

x **Női ruhák vásárlásánál** felhívjuk olvasóink figyelmét az izléses áruiról elismert Hevesi árubázának megtekintésére. Nagyváradi Zöldfa-utca.

Amit mindenkinek tudnia kell.

1 liter rum 1.50

1 deka tea —.08

Az újvárosi drogeriában a torony alatt.

Védjegyes finom precisiós órák
Schweicz elsőrendű gyáraiból.

Magy. kir. fémjellel ellátott
arany és ezüst ékszerek,
karika gyűrűk.

Ezüst és chinaezüst evőeszközök
a szteldiszek, tálcák. Menyasz-
szonyi és keresztelési ajándékok.

Finom szemüvegek, hőmérők, légsúlymérők.

Szilágyi Géza és Társa

órák és ékszerész-nél. — Vasuti órák.
Rákóczi-ut 4. Telefon 630.

Szilágyosomlyó rémnapjai.

Három hét alatt 25 tüzeset.

Már megemlékeztünk arról, hogy Szilágyosomlyó lakosságát állandó rettegésben tartják a gyújtogatók.

Az utóbbi napok rémes [eseményeiről] lapunk tudósítója a következőket írja:

Csütörtökön déiben ismét felhangzott a vészkiáltás: Tűz van!

Az iskolákban rögtön abbahagyták az előadást, mert a gyermekekkel nem lehetett birni. Megkondult ismét a r. kath. templom harangja s a szeszgyár dudája. »Ég a söraktár!« hallatszott mindentelél s rohant a kétségbeesett tömeg.

A permetező eső dacára óriási tűzoszlop csapott égnek s az óriási raktár néhány óra alatt elpusztult, míg a pernyét a város másik szélére is elhordta a szél.

A raktárt a szalmafedeles jégverem felől gyújtották fel, a tettesnek nyoma veszett.

Javában égett a Nussbaum söraktár, midőn Hegedűs pénztárnok megpillantott egy gyanús külsejű 16—18 éves suhancot. Hozzáközeledett, mire az kerekét oldott a temető felé, gunyosan biztatva a kövér pénztárost:

— Fogj meg te pohos!

Megkezdődött a hajszá, de a fickónak rövidesen nyoma veszett.

A Fonciér letartóztatott szolgáján kívül csütörtökön este ismét elfogtak három gyanúsított személyt. A rendőrség abban a meggyőződésben van, hogy a gyújtogatásokat rendszeresen üzik. A Fonciér-biztosító házáat csendőrök őrzik. Az intelligenciából többet szemmel tartanak.

A közönséggel nem lehet birni. A rendőrség titkolódik, az elfogott szolgát egyelőre nem hallgatták ki, talán lélektani fogással kívánták élni. A közönség nagy fantasztia s szél-tében mondogatják, hogy vaspáncéllal szorítják az elfogott mellét, miközben villannyal kinezák és csak éjjel vallatják.

Mindez természetesen képzelődés. A vizsgálatot egy derék, ügyes őrmester vezeti, aki a keresztkérdések páncéllját használja csupán, villany és éjjeli lepel nélkül.

Különben a helyzet a régi. Este 5 órától kezdve csendőrök és tűzoltók cirkálnak és önkéntes polgárőrség fogyasztja a patrout. A kapukat korán bezárják, az utcák néptelenek, sokan az éjszakát átvirrasztják.

Az ostromállapotnak meg van a maga

humora is. Egyik rendőr polgári ruhába bujt a siker érdekében, de üdördőbe vették a buzgó polgárőrök s majdnem ott hagyta a bőrét. Multkor egy bőrkabátos, majd egy pepita nadrágost üldöztek. Azóta kész veszedelem bőrkabátban vagy pepita nadrágban járni.

A legjobb mégis, midőn két elázott (eső nélkül) polgárőr egymást kísérte be s csak a rendőrség lámpásánál ismerték fel egymást.

A tüzesetek száma eddig körülbelül 20—25. S mindez rövid 3 hét alatt történt.

Mielőtt

az őszi és téli ruhaszükségleteiket beszereznek, ne mulasszák el

FRIEDLÄNDER
angol uri szabó cég

előnyös árainról és eredeti angol szöveteinek kitűnő minőségéről és elegáns szabásáról meggyőződni.
Nagyvárad, Szt. János-utca.

Z E N E.

Az énekművészet Burmestere. Burmester csütörtöki népszerű és emlékezetes estéje után új zenei szenzációt tartogat a nagyváradi zenekedvelő közönség számára a Zenepártoló Társaság Tilly Koenen, a világhírű hollandiai énekesnő lesz a Sas hangversenytermében legközelebbi vendégünk, akiről francia és német kritikusa általában úgy emlékeznek meg mindentűt, mint az énekművészet Burmesteréről. Es ezt a nagy dicséretet nem méltatlanul szerezte magának Tilly Koenen. Erre vall, hogy európai körutján mindentűt a legnagyobb művészeket megillető diadal kíséri. Megállapították róla, hogy a hangversenyénekesnők *starja* ma Koenen; nincs senki, aki énekművészetben és hangbeli kvalitásokban fölvehetné vele a versenyt. — A Zenepártoló Társaság a december 12-iki Tilly Koenen estétől kezdve új estére szóló bérletet nyit, hogy kultusz-munkájának minél szélesebb körben szerezzen népszerűséget. Páholy *öt estére* 100 korona, szölye 35 korona, kórszék 21 korona. Tállásszék 15 korona. A mi a napi árrakkal szemben harmincöt negyven százalék olcsóbb-ságot jelent.

Magyar művész sikere. Veronából jelentik Arányi Adila, a kiváló magyar hegedűművész, most járja a kontinens nagyobb városait, ahol mindentűt nagy ünneplésben volt része s hangversenyének rendkívüli volt a sikere. A sajtó elragadtatással emlékezett meg a művészről fenomenális játékról s különösen boszorkányos technikáját dicsérte. Arányi Adila tiz olasz városban tart hangversenyt s innen Londonba megy, hogy korábbi meghívásnak megfeleljen.

Művészeti fényképezet

DAJKOVITS E.

Nagyvárad, Sas palota.

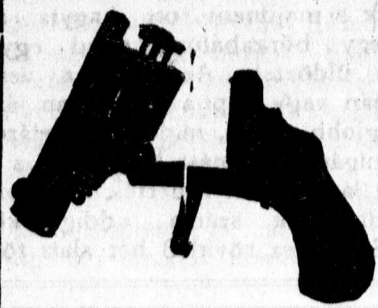
A mai naptól kezdve rendkívüli kedvezmény:

6 drb. matt platin visitkép . . 6 K.

6 drb. matt platin kabinetkép 12 K.

Vászonpapíron készült képek ugyanilyen árrban a legfinomabb kivitelben.
Menyegzői képekhez passepartout ingyen.

Üzlet átvétel.

Üzlet átvétel.

Tisztelettel értesitem a nagybecsült fegyvertartó közönséget, hogy a 30 év óta fennálló SCHULLER ÁRPÁD-féle

puskaműves üzletet

átvettem és azt kellő szaktudással tovább vezetem. — Hivatkozva Pécssett 30 év óta létező és fennálló puskaműves üzletemre, amely kétszer lett aranyéremmel kitüntetve és pedig 1888. :: Pécssett, 1907. kiállításán Pécssett. :: Altalam készített vagy javított fegyverekért mindig kezességet vállalok. Régi fegyvereket használhatóvá átalakítok.

Tömeges pártfogást kérek

Ladányi József,

puskaműves,

Nagyvárad, Uri-utca, 21. szám.

November 1-től Rákóczi-ut Moskovits-palota.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Beulmans kisasszony házassága. Este: Cigányszerelem. (Bemutató.)
Hétfő: Cigányszerelem. (Béreltszünet.)
Kedd: Cigányszerelem. (Béreltszünet.)
Szerda: Cigányszerelem. (Béreltszünet.)
Csütörtök d. u.: Sasok (félhelyárakkal)
Este: Cigányszerelem.
Péntek: Cigányszerelem.
Szombat: Cigányszerelem.
Vasárnap d. u.: Kormánybiztos (félhelyárakkal) Este: Cigányszerelem.

A mai bemutató. Tekintve azt a példátlan érdeklődést, amely a Cigányszerelem preméje iránt már is megnyilvánult, bizonyos, hogy me este az utolsó helyig fényes és előkelő közönség tölti be a színházat. Ragyogó estéje lesz a Szigligeti-színháznak, mert a darab kiállítása igazán túlnötte a vidéki igényeket. Hasonlóképpen vagyunk a szereposztással is, amely a legszerencsésebb. A jövő hét műsorát különben ez az egy pompás darab dominálja. Minden este megelevenedik majd a bemutató ragyogó képe, mert a közönség érdeklődése nem elégülhet ki egy pár estén át. Már is nagy a kereslet a keddi és szerdai jegyek iránt. A páholy és egyéb bérelt jegyeket azonban a direktió főtartja az előadásokat megelőző nap délutáni négy órájáig a bér-

lők számára, akiknek az elővételi jogai ilyen-törmán biztosítva vannak. Csütörtökig megy a darab béreltszünetben és csütörtökön este, valamint pénteken, szombaton és vasárnap béreltes előadások lesznek.

Vasárnap délután a szezon legsikerültebb, finom vigjátékát, Beulmans kisasszony házasságát elevenítik föl félhelyárak mellett.

Mikulások, karácsonyi

és

Ujévi ajándék

és

játéktárgyak

Baba klinika, legolcsóbban

GÁL FERENCNÉL,

játék- diszmu és hangszerkereskedőnél,
Nvárad, Rákóczi-ut, Bazár-épület.

IRODALOM.

A Magyar Gazdák Szemléje decemberi füzetje a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Agrárius tönörülés. Dr. Vamsó Gyula: Merkantilisták a falu ellen. Tisza Lóránd: Pörös kincstári igények. Dorner Béla: Harcok és küzdelmek a hus körül. Különílék. A kitűnő folyóiratot Bernát István szerkeszti, előfizetési ára egy évre 12 korona.

CZAPPALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerü butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidéki megrendeléseket a legpontosabban készíte k

Tisztelettel

358

Czappalvi József.

TANÜGY.

Az örvéni iskolában nincs könyv. Örvéden az iskola részére még szeptember havában megrendelték a könyveket. A könyvek azonban azóta mindig késtek, úgy hogy egyetlen tanuló sem bir tankönyvvel még ma sem. Végre az iskola fentartók az előjáróság tagjait bízták meg a tankönyvek beszerzésével, mert már tovább könyv nélkül nem maradhatnak a tanulók.

Nagy karácsonyi és ujévi
occasio Január 15-ig

Radó és Kertész

Kossuth-utca 2. szám.

Siessünk az ajándékokat megvenni,
most mig óriási a választék.

Bluz selyem különlegességek 43--60--70
Bluz bársonyok 55--70--85
120 széles ruha szövetek 28--38--50--58--70--85
140 széles kosztüm kelme 65--85
Jól mosható barhetek 13--17--25--30
Jól vászon és kanavász 1 vég 5 for. 50
Asztalneműek, valamint, az összes rak-táron levő selyem, szövet és posztó kendők, de különösen női fehérneműek teljesen leszállítva adatnak el
Menyasszonyi kelengye választékunk különös figyelmet érdemelnek.

TÁVIRATOK.

Katonai tanácskozás a király
elnöklete alatt.

Bécs, dec. 3.

Schönaich hadügyminiszter hosszabb kihallgatáson volt őfelségénél. Jól értesült helyről jelentik, hogy a hadügyminiszter ez alkalommal az év vége táján őfelsége elnöklete alatt tartandó nagy katonai tanácskozás anyagát terjesztette az uralkodó elé. Még pedig oly célból, hogy a legfőbb hadurnak ideje legyen a szóba kerülő ügyek alapos tanulmányozására. A tanácskozás kizárólag katonai szakkérdésekkel fog ezuttal is foglalkozni. Csupán szervezeti és vezérleti kérdések kerülnek szóba. Hadsereg-politikai vagy egyéb kérdések nem tartoznak e konferencia hatáskörébe. A tanácskozáson Ferenc Ferdinánd trónörökösön kívül a hadügyminiszter, a két honvédelmi miniszter, a vezérkari főnök, a hadseregi felügyelők és csapatfelügyelők vesznek részt. Más esztendőben ujév után szokott lenni ez a tanácskozás. Az idén a delegációk miatt korábban tartják meg s több napig fog tartani.

Varesanin megy.

Bécs, dec. 3.

Varesanin Márián gyalogsági tábornok, Bosznia tartományi főnöke nyugalomba vonul. Varesanin érdemes katona. Bosznia és Dalmácia katonai megerősítésének munkájában nagy része volt.

Paróczay Mátyás

elsőrendű cipész üzlete

NAGYVÁRAD,

Nagy Sándor-utca 1. szám.

Rendelés szerint a legszébben készít
uri, női és gyermekcipőket

Vidéki megrendeléseknél elegendő egy
használt cipő beküldése.

Ausztria Magyar és Olaszország.

Róma, dec. 3.

(Saját tudósítónktól.) San Giuliano marquis tegnapi beszédéről következőket írják: Okvetlenül meg kell tisztítani a lázas és ideges atmoszférát, amely Magyarország s Ausztriával való viszonyban immár tűrhetetlenné válik. Az olaszoknak valahára le kell mondani arról a beteges szentimentális muszról, melyet eddig folytattak és a reális politika terére kell lépniök.

Az albán diákok tiltakozása.

Athén, dec. 3.

(Saját tudósítónktól.) Az itteni albán egyetemi hallgatók az európai hatalmakhoz felhívást intéztek, amelyben tiltakoznak az új törökök zsarnoksága ellen, mely sokkal borzasztóbb, mint a volt szultán rémuralma.

Mexikói állapotok.

Newyork, dec. 3.

Washingtonból táviratozzák: Mexikó északi részében tovább folyik a harc. A parasztok megtagadják az élelmiszereket és a házak ablakaiból és a háztetkekről lönek a csapatokra. San Andréban szombaton és vasárnap véres ütközetet vívtak, melyben az eddigi hírek szerint több mint száz fölkelő és negyven katoná elesett.

NAGY MEGLEPETÉS

vár azon igen tisztelt hölgyekre, kik fűzőszükségleteiket nálam óhajtják beszerezni, mert egy bécsi gyár felozása alkalmával nagy tömegvásárlást eszközöltem és abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy párisi és bécsi modellek után készült fűzőket gyári áron alul, 10% engedménnyel árushatom.

Mérték után készült fűzőim a legjobbaknak vannak elismerve, gyorsan észlelnek, legolcsóbbak és legtartósabbak. Mindezeket a birtokomban levő számos elismerő levél, valamint nagyszámu helyi- és vidéki megrendelőim igazolhatják.

Szives pártfogásáért esedez a Szigligeti-színház mű-

IZSÁK LIDIA, vésznőnek fűző szállítója.

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. szám.

! Fűzők javítása és tisztítása gyorsan eszközöltetik. !
! Kézműszaki-haskötők mérték után készíttetnek. !

Igazságszolgáltatás.**A Rokszin-ügy.**

Itélet kedden lesz.

A nagyvárad kir. ítélőtábla tegnap befejezte a Rokszin-pör tárgyalását. A felelőviteli bíróság ítélethozatalára most már teljesen készen áll a bonyolult ügy, mely teljes kilenc napon keresztül foglalkoztatta az ítélőbíróságot. A tegnapi nap a perbeszéd napja volt. Igen érdekes volt Rokszin Györgynek és Barb Parthéennek a felszólalása. Az előbbi védelmét adta elő, az utóbbi a »Nagyvárad Naplóról« kérését egy kis apróságot. A tárgyalás délután háromnegyed hatkor befejeztetvén, az elnök bejelentette, hogy az ítélet, illetve csak rendelkezés részének a kihirdetése kedden délután 11 órákor lesz.

A tegnapi napról különben a következő tudósításunk szól.

A vádbeszéd.

Először Kurovsky Ferenc főügyész-helyettes áll fel szólásra és előterjeszti a főügyesség vádját. Porumb Kornél és id. Porumb Nesztor ellen hozott törvényszéki ítéletben megnyugszik és nem osztja a védelem nézetét, mely szerint a meghamisított 3 képviselőtársi jegyzőkönyv nem képezne közokiratot. Ellenzi továbbá azt is, hogy a 9000 és 15000 koronás váltók meghamisítása egyrendbeli bűncselekménynek tekintessék.

Ellenben nem nyugszik meg a törvényszéki ítélet többi vádlottakra rendelkező részében. A törvényszéki ítélet bizonyítékok híján mentette fel a vádlottakat, pedig szerinte bizonyítékok igenis vannak. Ezután sorra veszi a vádlottakat a vádpontok szerint. A Rokszin György elleni vádakkal foglalkozva, előadja, hogy itt a korosa t. u. Porumb Kornél. Igaz, hogy ő vádlottárs s vádlottárs vallomása rendszerint nem veendő figyelembe, de csak rendszerint, mert ha tények egyeznek a vallomásával, akkor igenis lehet rá támaszkodni.

A szalontai váltókkal foglalkozva, kérde, minek írta alá azokat Rokszin, hisz tudta, hogy Porumbnak augusztus elseje után sem lesz pénze, amivel rendezze a váltókat? S ha mégis aláírta, úgy abban a tudatban tette, hogy a Porumbnak hamis tanuzásért ígért 25,000 koronával ugys meg lesz neki térülve a váltókért fizetett összeg.

Bizonyítja továbbá, hogy a Bleyer-Zimory per megnyerése igen nagy érdeke volt Rokszinnak. Pernyeres esetén 150,000 korona járt volna neki honoráriumként. Ebből tehát igen könnyen ígérhetett huszonezer koronát Porumbnak.

Foglalkozik még részletesen a többi kisebb vádpontokkal és mindegyiknél fenntartja a vádat.

Porumb Kornél kérése a bírósághoz.

Ezután az elnök megkérdezi Porumb Kornélt, hogy kíván-e még valamit előadni?

Porumb Kornél megtört hangon kéri a bíróságot, hogy a büntetés kiszabásánál vegyék tekintetbe a 92. szakaszt, ő már ugys annyi lelki válságon ment keresztül, anyját, feleségét elvesztette s ezenfelül a foházban szerzett egy olyan betegséget, melyből talán soha az életben nem fog kilábolni.

Védbeszéd.

Ezután a védők állottak szólásra. Dr. Fenyő Sándor Porumb Kornélt és özvegy Duma Flóriánét, dr. Szunyogh Pál idősebb Porumb Nesztort, dr. Fráter Pál Rokszin Györgyöt és végül dr. Szinthy Lajos Barb Parthént védte.

Fráter Pál beszéde.

Az ügygel legterjedelmesebben dr. Fráter Pál, Rokszin ügyvédje foglalkozott.

Beszéde elején kiemeli a vádtanács szerepét a polgári szabadság védelmében. Különösen találja, hogy a törvényszék vádtanácsának határozata szinte szóról-szóra egyezik az ügyesség vádiratával.

Ezután részletesen foglalkozik az egyes vádakkal. A hamis tanuzásra való felbujtásra előadja, hogy Rokszin 1907. január 7-én még nem bujtathatta fel Porumbot, mert akkor még nem is tudott a Blayer-Zimory perről. De másrészt igen kétséges volt a per kimenetele is. A kérdőpontok elküldése a tanukhoz pedig nem képez bűncselekményt.

Porumb Kornélra vonatkozólag előadja, hogy annak meséit nem lehet elhinni. Adatokat sorol fel Porumb megbízhatatlanságáról. A 24000 koronás váltót Rokszin azért írta alá Porumbnak, mert gondolta, hogy Porumb majd a föld jövedelméből rendezni tudja a váltókat. Részletesen foglalkozik ezután a többi vádakkal is.

Barb Parthén és a »Nagyvárad Napló«.

Az elnök ezután megkérdezte Rokszint és Barbot, hogy kívánnak-e még valamit védelmére előadni?

Rokszin félórás beszédben adta elő védelmét, majd Barb Parthén állott szólásra.

Előadta, hogy mindig egyformán vallott, az igaz tényállást adva elő. A jelen felelőviteli főtárgyaláson még újabb bizonyíték is merült fel Poyvár Szever vallomásával ártatlansága mellett és így nyugodt lélekkel néz az ítélet elé, mely végre rehabilitálni fogja őt. Igen sok gyanúsítást és rosszakaratot kellett szenvednie a pör folya alatt és különösen kiemeli a »Nagyvárad Napló«-t, mely a törvényszéki főtárgyaláskor ferditve adta elő az ő dolgát.

Erre ő megkérdezte a »Naplót«, hogy mért nem írta igazat róla, de célt nem ért s így kénytelen volt pénzt áldozni, hogy az igazság íródjék róla.

A tárgyalás befejezése.

Az elnök ezután kérdezte Kurovsky Ferenc főügyész-helyettes, hogy kíván-e még az ügyhöz hozzászólni?

Mint hogy a vád képviselője nem kívánt replikázni, az elnök a tárgyalást befejezettnek nyilvánította.

A kilenc napig tartó tárgyalásról gyorsírói jegyzőkönyvek készültek. A gyorsírói tisztelet Sas Gyula és Davidovics Ármán felső osztályu kereskedelmi iskolai tanulók látták el.

NYILTTÉR.**BÚTOR**

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

Ne vásároljon

addig mellfűzőt, haskötőt, egyenesen tartót, és Késmárkházi nadrágot, míg

Rosenfeld R.

Sas-passageban levő

miderraktárát

meg nem tekintette.

KÖZGAZDASÁG.

A béli száj és körömfájás. A vármegye sok helyén már szünőfélben van a száj és körömfájás. A marhaállomány azon a vidéken, ahol a jószágokat kezelték gyors javulásnak indult, úgy, hogy a zárlatot már több helyen fel is oldották. A zárlatok feloldásának mutatkozik is az eredménye. A tejárak nagyobb számmal lepik el a piacot s így a tej ára ma már 28 fillérre esett. Míg a megye egyik része lassanként szabadul a veszedelemtől addig Bélben épen most kezd lábrakapni a járvány. Ide a betegséget Aradról hozták be és ma a járás nagyrészt zár alá fog kelleni helyezni, holott még egy héttel előbb nyoma sem volt a járványnak.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, dec. 3.

Értéktőzsde.	
Magyar hitel	860.—
Osztrák hitel	671.—
4%-os koronajáradék	92.—
Államvasut	751.50
Jelzálogbank	505.—
Leszámitoló bank	604.—
Hazai Bank	307.—
Kereskedelmi részv.	747.—
Rimamurányi	644.—
Salgótarjáni	—
Közuti vasut	753.50
Városi villamos	394.75
Adria	—

Irányzat: Szilárd.

A gabonatőzsde.

50 kilogramonkint.	
Buza áprilisra	11.14
Buza májusra	11.08
Buza októberre	10.84
Rozs októberre	7.90
Zab áprilisra	8.46
Tengeri májusra	5.64

Irányzat: Szilárd.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Automobil

bérkocsi vállalat

Szakképzett, hosszú gyakorlattal bíró sofőrök vezetése mellett, 2 drb. elegáns, 50 és 40 lóerős teljesítményű gépkocsi, a világhírű „Renault” leghíresebb francia gyártmány és „Oppel” gyártmányai állanak rendelkezésre.

„Oppel” viteldij: Egy óra a városban 6 kor.
A fürdők egyikébe várakozás nélkül 6 kor.
A városon kívül minden kilom. 1 kor.
Fedett Renault viteldij: Egy óra a városban 8 kor.
A fürdők egyikébe várakozás nélkül 8 kor.
A városon kívül minden km. 1 K 20.

Várakozási idő megállapodás szerint.
Állandó éjjeli és nappali szolgálat.
Telefon 365. Garage: Szaniszló-u. 47.

Czillér Imre

nagyáruházában

és
Szt. László-téri fiókjábana
karácsonyi

occasio vásár

megkezdődött

és tekintettel a közeljövőben
történendő átköltözésre,a raktár összes cikkei
igen olcsó árak mellett,

tehát a karácsonyi áraknál

is olcsóbban

kerülnek eladásra.

Uri- és női divatcikkek,

vászon és fehérneműek,

kalapok, szőnyegek és

ruhaszövetek, mosókel-

mék, selymek és bárso-

nyok, szőrmék, keztűk,

kézimunkák és hozzáva-

lók, piperecikkek, rövidárúk

és szabókellékek.

Közgazdasági Korona Takaré- és Hitelszövetkezet.

Belépési felhívás

az 1911. január 1-én kezdődő

IV. évtársulatba.

A könnyű tőkegyűjtés és az olcsó kezes nélküli kölcsön közösen szereshető meg, ha valaki a Közgazdasági Korona Takaré- és hitelszövetkezet tagjává beiratkozik.

Ezen előnyökön kívül a Közgazdasági korona takaré- és hitelszövetkezet 1911. január 1-én kezdődő IV. évtársulat tagjai számára még módot nyújt jelentékeny nyereségre is azzal, hogy vásárolt 25 drb convertált Magyar Jelzálog-hitelbank nyereménykötvényt, amelyeknek nyereseményei az évtársulat tagjait illetik meg arányosan.

Huzás évente 6-szor.

Évi főnyeremény összege

2,050,000. korona.

A nyeremény kötvények számai intézetünk helyiségében vannak kifüggesztve.

A belépés heti 1 kor. üzletrésszel 3 egymásután következő évre kötelez. Három év múlva befizetett üzletrészek kamattal és nyereséggel fizetnek ki.

Aki 3 hónapon át pontosan teljesíti befizetéseit, méltányos kamattal mellett kölcsönt vehet fel, minden néven nevezendő kezes nélkül.

A beiratási díj üzletrészenként 20 fillér és az üzletrészek jegyezhetőek a körözött aláírási iven és a Közgazdasági korona takaré- és hitelszövetkezet üzlethelyiségében. (Közgazdasági Bank r.-t., Teleky-u. 10.)

A befizetések megkönnyítésére óvadékokat tett szolgát alkalmaztunk, ki a helybeli tagokat a lakásukon keresi fel, a pénzt beszedi s a befizetést bélyegzőjével és aláírásával ismeri el.

Vidéki tagok postatakarékpénztári cheque-lapokat kapnak, melylyel befizetéseiket portómentesen eszközölhetik.

Nagyvárad, 1910. november 1.

KÖZGAZDASÁGI KORONA TAKARÉK-
ÉS HITELSZÖVETKEZET
IGAZGATÓSÁGA.

2-3 középiskolát végzett

nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda

R.-T.-nál.

A
„TISZÁNTÚL“-ra
 előfizethetni
 mindennap.

Értesítés!
Weisz Lajos
 Kereskedelmi és műszaki irodája
 Nagyváradi, Szacsavay-utca 81. -- Telefon: 323.

Cement. Legjobb minőségű portlandce-
 ment a Magyar Bank és
 Kereskedelmi Részv. Társ. belpátfal-
 vai cementgyárából.

Szén. Elsőrendű porosz szénbányák
 képviselte Sugár Vilmostól.

Gázberendezések, A nagyváradi
coks és kátrány. légszuszogó
 képviselte.

Műszaki cikkek. Motorok, fűrészbere-
 ndezések, famegmunkáló
 gépek, jéggépek hűtőkészülékek stb. a Brünn
 Königsfeldi gépgyártól. Az összes műszaki
 cikkek, kenő és ásványolajak.

Bankosztály. Jelzálog kölcsönök közve-
 titése, értékpapírok adás
 vétele, kereskedelmi és iparvállalatok financi-
 rozása.

**Ingatlan for- Mint a Házépítő és Telek
 galmi osztály.** adásvételi Részv. Társ.
 ügyvezető igazgatója a leg-
 előnyösebb feltételek mel-
 lett eszközöl: parcellázásokat, valamint telkek
 és ingatlanok adásvételét; elvállal bérházak és
 egyéb ingatlanok kezelését és értékesítését.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefü cukorkánál
 Vásárlásnál azonban vigyázzunk és
 határozottan Réthy-félét kérjünk,
 mivel haszontalan utánzata van.
 Egy doboz 60 fillér.
! Csak Réthy-félét fogadjunk el. !

GYULANTIN fogmentő esz-
 szencia, fogvédő
 és fogápoló szer.

Megóvja a fogakat a romlástól, lazulástól
 és a fog belsején lerakodott fogkövet is telje-
 sen feloldja. A fogtájt egy perc alatt meg-
 szünteti. Naponta százakra menő utánrendelé-
 sek és hálaíratok érkeznek a feltalálóihoz.

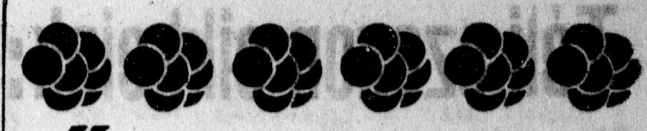
Orvosok s vegy.-tanárok kitünőnek találták.

**Magyarországon egy és egynegyed mil-
 lió uri család évek óta sikerrel használja.**

Akik már ezen szert használták, tegyék meg
 utánrendeléseiket, mert a cél csak úgy érhető el.
Ára üvegenként 1.50 és 3 kor.

Feltaláló és készítő: **Száz Gyula** kozmetikai
 szerek speciális készítője.

**Főképvisező Biharmegye területére
 SIKLI JÓZSEF NAGYVÁRAD,
 Körözs-utca 6. szám.**

**Őszi és téli
 új divatkelmek**

nagy választékban
már megérkeztek
 az eddigi kelmektől teljesen
 eltérő szövésű és színű finom
 costum kelmek páratlan nagy
 választékban.

Szövetraktáram

egyik különleges osztályát
 képezi hatalmas választék-
 ban speciális

**fekete és tegethof
 costumkelmek,**

melyek külön kikészítésünk
 által teljesen cseppmentesek
 és nem fényesednek ki

**Allandó nagyraktár
 selyem és disz dolgokban.**

Menyasszonyi kelengyék

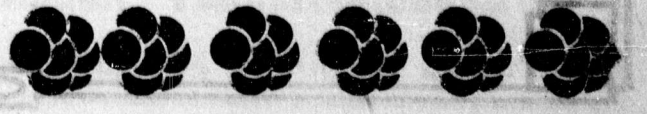
női és férfi fehéreneműek, vá-
 szon és asztalneműek, szőnyeg
 és függöny óriási választékban.

Olcsó szigorú szabott árak.

Leitner Márton

országoshírű divatháza
 Zöldfa-u. 5. Saját ház.
 Telefon: 413. szám.

Minták vidékre bérmentve küldetnek.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év
 óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényéknél,
 oszúknál és meghűlésekéknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-
 vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti
 üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegygyel
 és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
 csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K1.40 és K2.-
 és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. —
 Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
**Dr. Richter gyógyszerértára az „Arany oroszlánhoz“,
 Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.**

FOGA-K.

Ép gyökerek bennhagyásával
 művészikivitelben szápadlás
 nélkül is készít **kitünő hir-
 nevü**

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**
 Nagyváradi, Kossuth-u. 2.
 (Fekete Sással szemben.)

Téli szezon cikkeink:

Angol rum, chinai és valódi orosz tea, tea-sütemények, bel- és külföldi Cognac Lengyel és Orosz likőrök, asztali, csemege és aszúborok, pezsgők.

Száraz és conservált zöld főzelékek, párolt halak, csemege sajtok, I-a magyar szalámi, Prágai és Kassai sódar, déli gyümölcs, erdélyi fajalmák nagy választékban megérkeztek. Legzamatosabb fajkák nyersen vagy gyorspörkölőn azonnal megpörkölve, nemkülönben mindennemű háztartási és anyagárak, előnyös árban, pontos és figyelmes kiszolgálás mellett lesznek a n. é. közönség rendelkezésére bocsájva,

tisztelettel

Mezey János és Tsa

NAGYVÁRAD, Szent László-tér.
Nagyvárad takarékpénztári épület.
TELEFON 249.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntőde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Vegyél!

Vegyen!

Vegyünk!

10. 13. és 17.

Koronáért

Moskovits Antonomiai cipőt
Nagyvárad

Kossuth-utca 5. gyár épület és
Bémer-tér, Fő-utca sarok.

Zsiros bődönök és
: husvágó gépek :

— feltűnő olcsó —
:: árban kaphatók ::

Kugler és Andrényi
vaskereskedésében.

A legmegbízhatóbb szőlészeti tanácsadó

BORÁSZATI ZSEBNAPTÁR

melynek 1910-iki évfolyama most hagyta el a sajtót. Ez a 420 oldal terjedelmű zsebkönyv minden szőlőgazdának

: nélkülözhetlen tanácsadója.

Tartalmazza az összes törvényeket, rendeleteket és elvi jelentőségű határozatokat, melyek a szőlészetre és borászatra vonatkoznak; felsorolja az idevágó összes állami és társadalmi intézményeket, közli a gazdák által igénybevehető kedvezményeket; röviden ismerteti a szőlő és pince összes munkáját; terjedelmes jegyzéknaplóval bír a szőlőben és pincében előforduló munkák, költségek feljegyzésére, stb. Az immár 12. évfolyamában megjelenő zsebnaptár egy kis könyvtárt helyettesít, mely amellet mindig kéznél van. A díszes kötetű „BORÁSZATI ZSEBNAPTÁR” ára bérmentve 3 K 20 f. Kapható a „Borászati Lapok” kiadóhivatalában Bpest, IX., Üllői-ut 25. és minden könyvkereskedésben.

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint

Kecskeméthy István

„NEMZETI” vendéglőjében.

Karcos bor a legjavából kapható. Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki. — Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —
A vidékiek találkozóhelye.

Szallodámban szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók. — Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI szalloda, vendéglő és kávéház bérője.

Villamos és műszaki felszerelési vállalat

Nagyvárad, Rákóczi-ut, 5.

A Magyar Siemens Schuckert művek képviselöje.

o-o

Tantallampák gyári raktára.

o-o

Elektro és gépészmérnöki iroda.

Elvállal mindennemű villamvilágítási és erőátviteli munkákat, ivilampák kezelését, szénpálczák szállítását, telefon, te egráf, villámhárítók, csengő és jelző berendezéseket és javításokat. Raktáron tart modern és izléses villamos csillárokat, izzólampákat tüdő- és főzőkészülékeket, motorokat és szellőztetőket.

Különlegesség: Szabadalmazott „SIMPLEX” vizszűrők. Szabadalmak kidolgozása és értékesítése.

Reichel Henrik,

elektro és gépészmérnök.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékony célokra szánt

XL-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ez az Osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett 20.738 készpénz nyereményt tartalmaz, 620.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A nyeremények kifizetéseért a csász. és kir. lottójövedék kezekedik. A huzás visszavonhatatlanul 1910. december 15-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjáték osztályánál, III. ker., Vorderer Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirda- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek pórtómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya.)

A Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete r.-t.
Körözs utca végén levő

sertéshizlaldájában

elsőrendű, fiatal, kövérsertések egyenként is minden nap kaphatók. — Ugyanott a naponta frissen vágott tél sertések hozzávaló belső részekkel, zsirnak való, füstölt és paprikás szalonna, valamint zsir is beszerezhető.

„VITOL“

Kiváló szer köszvény, csusz, hasogatás, rheuma-szaggyatás ellen.

Este a fájdalmas testrészt be- dörzsölgendő.

Kapható:

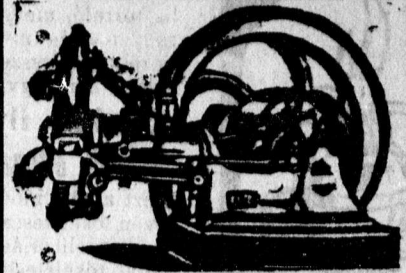
az „Arany Kereszt“
gyógyszertárban

Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)

216

Drezdai Motorgyár R.-Társ.

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányu benzin-, nyersolaj-, gáz- és petroleum-

motorokat és locomobilekat

valamint szívó gázmotorokat.

!! Meglepő ujdonság !!

EGYETEMES GENERATORUNKAL
a tényleges lóerő óránként csak körülbelül 1 fillérbe kerül.

Főképviselet:

Gellért Ignác és Tsa

Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás. — Kedvező fizetési feltételek

Tessék a címre figyelni!

Amerikába

indulás Havréből minden szombaton, Bécsből minden kedden. Utazási jegyek a

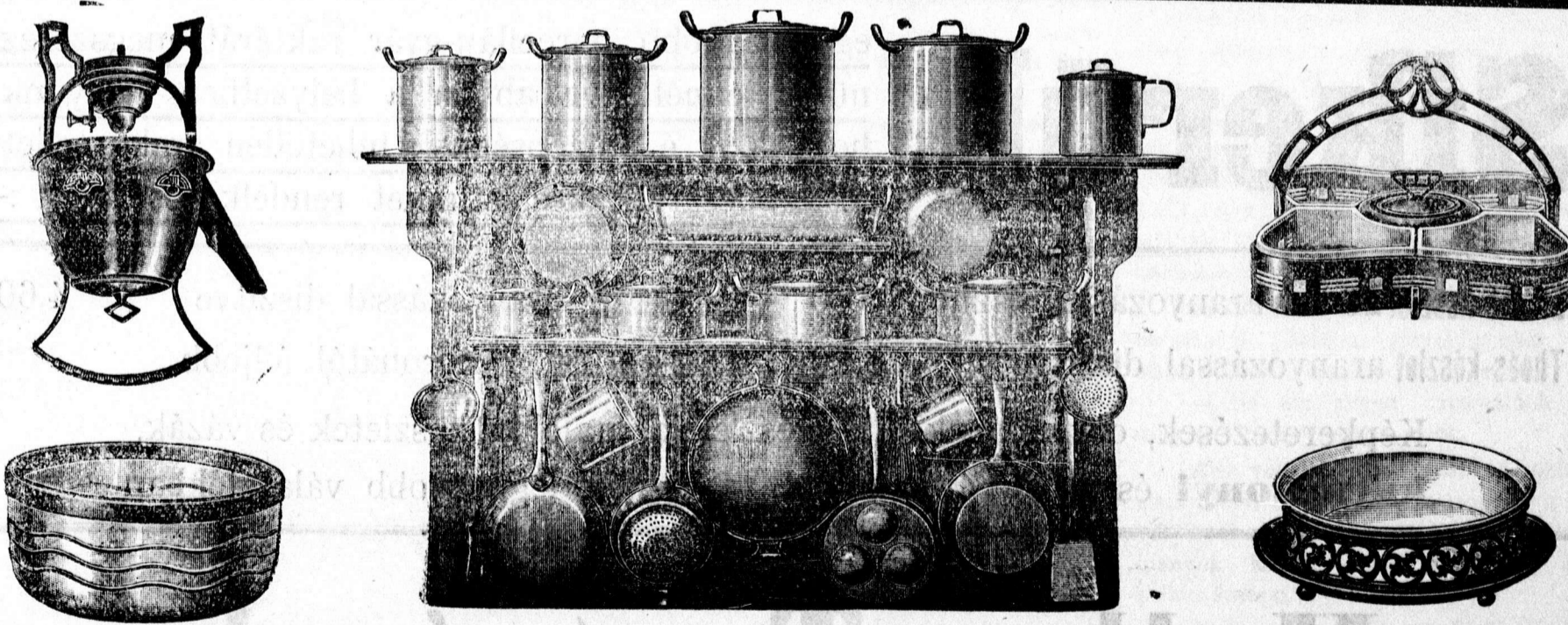
„Francia Vonalra“

Az amerikai vasutakra jegy bármely állomásról a rendes árakban kapható. Közlelbi felvilágosítással ingyen és pórtómentesen szolgál a

Francia Vonal irodája,

Bécs, IV. Wiedner Gurtel No. 12.
Gegenüber der Süd-u- Staatsbahn.

Tessék a címre figyelni!

Modern konyhaberendezések és háztartási különlegességek.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon helyben és vidéken 390.

ROPS

biztonsági gyorsfűzőnek 1910-es modellje

nemcsak tökéletes ideális torraló, melyet semmilyen más meg nem közelít, de egyszersmind remek díszlámpa is.

Csakis ilyen tessék elfogadni!!

mert a régi modell nem léven tökéletes, az 1910-es modell történelmi áldozattal tökéletesítve hoztuk forgalomba. Ennek alakja művészi, külszíne sötét galvanóbronz, tökéletes minden részében, lapos alaku, erős az égője mely intenzív lángot ad, erős alkatrészei szétszedhetők, tisztíthatók, cserélhetők.

Ezen tökéletes Ropsnak az ára is csak 4 K. Kapható minden szaküzletben, hol pótrészeket is árusítanak.

ROPS FÉMÁRUGYÁR R.T.
Budapest, V., 1. Váci-ut 74. szám.

Prospektus ingyen és bérmentve küldetük.

Petrozsényi, salgótarjáni, karwini és poroszszén, kovácsszén, gázgyári-lupényi és karwini bányacox, ipari- és háztartási célokra

Salamon Jakab és Ta. cégnél.

Budapest, V. Erzsébet-tér 5.

:: Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73. 98. ::

Baross-utca 60. számú ház földszintjén két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás 1910 évi

november 1-től kiadó

Értekezni lehet Polgári Takarékpénztárnál, Kossuth-u. 4. sz.

Eladó föld.

Nagyváradtól 15 percrenyire fekvő mintegy 55 kat. hold kiterjedésű elsőrendű szántóföld a szükséges épületekkel ellátva egészben vagy parcellákban eladó.

A feltételek megtudhatók a Nagyváradon székelő **Központi Takarékpénztárnál.**

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindeanemű izzólámpa különlegességek, fényképező-lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

ivlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítiését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Sikerült

egy nagyobb porcellán-gyár raktárát megszereznünk, ennél fogva abban a helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönségnek hihetetlen árak mellett :-: bocsátjuk készletünket rendelkezésére: :-:

Élkező-készlet 26 drb aranyozással diszítve 13.60

Kávés-készlet aranyozással diszítve 4.60

Theás-készlet aranyozással diszítve 5.20

Mosdó-készletek 7 koronától feljebb.

Képeretézések, diszműáruk, üvegekészletek, majolika készletek és vázák, **karácsonyi és újévi ajándék tárgyak** legnagyobb választékban

Kiváló tisztelettel

Heller Testvérek

Nagyvárad, Zöldfa-utca. Zöldfa-épület.

Telefon: 372.

Telefon: 372